

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำเสนอในเรื่องวัตถุประสงค์ไว้ตั้งแต่บทที่ 1 ที่มุ่งศึกษาถึงความต้องการของสตรีในการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร ตลอดจนศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความคิดความเชื่อของสตรีในเรื่องบทบาททางเพศ โดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะด้านสถานภาพเศรษฐกิจและสังคมของบัณฑิตสตรีจุฬาฯ กับความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร โดยผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานสำหรับใช้เป็นแนวทางในการศึกษาไว้ 2 ประการ ดังนี้คือ

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมได้แก่ สถานภาพสมรส การศึกษาหลังจบปริญญาตรี ระดับคะแนนตอนจบปริญญาตรี ประสบการณ์การทำงาน รายได้ ภูมิหลังทางครอบครัว มีผลต่อความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร

สมมติฐานที่ 2 ความคิดความเชื่อในเรื่องบทบาทหน้าที่โดยธรรมชาติมีผลต่อความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร

สมมติฐานที่ 3 ความคิดความเชื่อในเรื่องบทบาททางเพศในการทำงานไม่มีผลต่อความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร

สำหรับการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบัณฑิตสตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่จบการศึกษาในปีการศึกษา 2534 จำนวน 400 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 1,747 คน ส่วนเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 จะถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ หรือเรียกว่าลักษณะด้านสถานภาพเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษาหลังจบปริญญาตรี ประสบการณ์การทำงาน รายได้ ภูมิหลังทางครอบครัว ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่สำรวจเรื่องความต้องการของสตรีในการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่สำรวจเรื่อง

ความคิดความเชื่อในเรื่องบทบาททางเพศ ซึ่งแบ่งเป็น 2 เรื่องคือ ความคิดความเชื่อในเรื่องบทบาทหน้าที่โดยธรรมชาติ และความคิดความเชื่อในเรื่องบทบาททางเพศในการทำงาน ซึ่งแบบสอบถามในส่วนที่ 2-3 นี้ ผู้วิจัยวัดโดยใช้มาตราวัดของไลเกิร์ต โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปทั้งหมด 870 ชุด ได้กลับคืนมาทั้งสิ้น 339 ชุด คิดเป็นร้อยละ 84.75 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทั้งหมด คือ 400 คน เมื่อได้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ประมวลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) เพื่อคำนวณค่าความถี่ ร้อยละและคำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐาน ด้วยค่า ไค-สแควร์ (X^2) ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สำหรับสาระสำคัญของบทนี้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้ได้นำเสนอไว้แล้วอย่างละเอียดในบทที่ 4 ดังนั้น ในส่วนนี้จะเสนอโดยย่อ และที่เป็นสาระสำคัญจากผลวิจัยที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง บัณฑิตสตรีจุฬาฯ 339 คน และนำไปวิเคราะห์ผลทางสถิติ ดังนี้

1. ลักษณะด้านสถานภาพเศรษฐกิจและสังคม

สตรีมีลักษณะด้านสถานภาพเศรษฐกิจและสังคม โดยเริ่มตั้งแต่สถานภาพสมรส ซึ่งส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 95.6) ไม่ได้ศึกษาต่อหลังจบปริญญาตรี (ร้อยละ 51.6) ระดับคะแนนตอนจบปริญญาตรีจะอยู่ในระดับ 2.51-3.00 (ร้อยละ 41.0) ในด้านประสบการณ์การทำงาน โดยมากทำงาน 1 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 77.9) และมีรายได้ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป

(ร้อยละ 61.1) เรื่องภูมิหลังทางครอบครัวเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งผู้บริหารของสมาชิกในครอบครัว ปรากฏว่า ส่วนใหญ่จะ "มี" สมาชิกในครอบครัวดำรงตำแหน่งผู้บริหาร (ร้อยละ 56.9)

2. ความต้องการของสตรีในการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร

จากการวิจัยทำให้สรุปได้ว่า สตรีมีความต้องการในการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร อยู่ในระดับสูง แสดงว่าสตรีต้องการมีความก้าวหน้าในการทำงาน ต้องการได้เข้าไปถึงตำแหน่งสูงๆ

3. ความคิดความเชื่อในเรื่องบทบาททางเพศ โดยแบ่งเป็น 2 เรื่องคือ

3.1 ความคิดความเชื่อในเรื่องบทบาทหน้าที่โดยธรรมชาติ จากผลการวิจัยพบว่า สตรีมีความคิดความเชื่อเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่โดยธรรมชาติในระดับปานกลาง

3.2 ความคิดความเชื่อในเรื่องบทบาททางเพศในการทำงาน จากผลการวิจัยพบว่า มีความคิด ความเชื่อในเรื่องบทบาททางเพศในการทำงานในระดับปานกลาง

4. จากการทดสอบสมมติฐานที่ว่า "ลักษณะด้านสถานภาพเศรษฐกิจและสังคมของสตรี มีผลต่อความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร" นั้น ปรากฏว่ามีลักษณะด้านสถานภาพเศรษฐกิจและสังคมต่อไปนี้คือ สถานภาพสมรส ระดับคะแนนตอนจบปริญญาตรี ประสบการณ์การทำงานนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหารที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนลักษณะด้านสถานภาพเศรษฐกิจและสังคม อันได้แก่ การศึกษาหลังจบปริญญาตรี รายได้ และภูมิหลังทางครอบครัวนั้น มีผลหรือมีความสัมพันธ์กับความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร

5. จากการทดสอบสมมติฐานที่ว่า "ความคิดความเชื่อในเรื่องบทบาทหน้าที่โดยธรรมชาติมีผลต่อความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร" พบว่า ความคิด ความเชื่อในเรื่องบทบาทหน้าที่โดยธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหารที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

6. จากการทดสอบสมมติฐานที่ว่า "ความคิดความเชื่อในเรื่องบทบาททางเพศในการทำงานไม่มีผลต่อความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร" พบว่า ความคิดความเชื่อในเรื่องบทบาททางเพศในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหารที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการวิจัย

1. เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง บัณฑิตสตรีจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เฉพาะปีการศึกษา 2534 เท่านั้น ซึ่งผลจากการศึกษาเป็นเรื่องที่เกิดเฉพาะกลุ่มคงไม่สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปตัดสินได้ว่า สตรีส่วนใหญ่จะเป็นเช่นนี้ ดังนั้นเพื่อความสมบูรณ์ในการวิจัยจึงน่าจะมีผู้ทำวิจัยซ้ำในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ อาจไม่จำเป็นคือเป็นบัณฑิตสตรีก็ได้ เพราะผู้วิจัยเห็นว่าเรื่องความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหารนั้น สามารถทำวิจัยได้กับสตรีที่กำลังทำงานในทุกสาขาอาชีพ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการของสตรีในการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหารในหลายๆ แง่มุม

2. ถ้าผู้วิจัยครั้งต่อไปจะใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิต-นักศึกษา ขอแนะนำให้ผู้วิจัยสถาบันอื่นหรือเพียง 2 สถาบันก็ได้แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน ควรใช้กลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน เพื่อจะได้เห็นชัดในการเปรียบเทียบ เช่น มหาวิทยาลัยเปิด เปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยปิด มหาวิทยาลัยของรัฐ เปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยเอกชน เป็นต้น

3. ถ้ามีการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอว่าควรเปลี่ยนลักษณะด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม หรือเพิ่มตัวแปรอิสระให้มากขึ้น เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่เรียนกับตำแหน่งงาน คือ ความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหารของสตรีที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีที่ได้ประกอบอาชีพตรงกับสาขาวิชาที่ตนเองศึกษามา จะแตกต่างหรือเหมือนกันกับสตรีที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี แต่ประกอบอาชีพไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ได้ศึกษามา อีกประการหนึ่งคือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัยตอนปริญญาตรีมีความสัมพันธ์กับความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหารมากน้อยเพียงใด เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้ผลในการวิจัยแตกต่างกันออกไป

4. ในการวิจัยครั้งนี้ได้ข้อมูลมาจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบบสอบถามนี้ส่งและตอบกลับมาโดยทางไปรษณีย์ ดังนั้น ผู้วิจัยต้องส่งแบบสอบถามมากกว่าจำนวนแบบสอบถามที่ต้องการจริงๆ ประมาณ 2 เท่า แม้กระนั้นจำนวนแบบสอบถามที่ตอบกลับมาก็ยังไม่ถึงตามจำนวนที่ต้องการ (400 ชุด) ถ้าการวิจัยครั้งต่อไปเป็นการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เช่นกันควรส่งเผื่อให้มากขึ้น เพราะมีจะมันแล้วข้อมูลที่ได้อาจไม่พอเพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูล และถ้าจะส่งเพิ่มที่หลังก็อาจไม่ทันการติดตามขั้นตอนที่ได้กำหนดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์

5. การตั้งแบบสอบถามในการวิจัย ควรตั้งให้มีความกระชับโดยเฉพาะแบบสอบถามแบบปิด คือ ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้เขียนแสดงความคิดเห็น จะได้แค่กาเครื่องหมายลงไป ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของตัวเองและความคิดเห็นของตนเองเท่านั้น เพราะถ้าผู้ตอบเกิดความสงสัยในบางข้อ เขาอาจจะไม่กาเครื่องหมายลงในช่องใดเลย ซึ่งตรงจุดนี้อาจมีผลทำให้ข้อมูลที่ได้ผิดพลาดได้

ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับสตรีที่จะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร

ความรู้จากผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถเป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติต่อสตรีได้ กล่าวคือ ผลการวิจัยนี้ ทำให้สตรีทราบจุดด้อยของตัวเองว่า ยังยึดติดในเรื่องความคิดความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศอยู่ สตรีจึงต้องพยายามปรับปรุงตัวเองโดยเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองมากกว่าที่จะมายึดเรื่องความเป็นเพศชายเพศหญิง และความมองตำแหน่งผู้บริหารใหม่ที่ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ชายที่จะมาดำรงตำแหน่งนี้ โดยผลของการวิจัยในส่วนที่กล่าวถึงลักษณะสถานภาพเศรษฐกิจและสังคมของสตรี ในข้อการศึกษาหลังจบปริญญาตรี ก็เป็นสิ่งที่สนับสนุนสตรีได้ว่า สตรีที่มีความรู้สูงจะมีความต้องการก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร ต่างกับสตรีที่มีความรู้น้อยกว่า ดังนั้นสตรีไม่ควรยึดแต่ในเรื่องความเป็นชายเป็นหญิง ผลการวิจัยนี้สามารถจะเป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติต่อสังคมได้ กล่าวคือ การที่สตรีรุ่นใหม่ยังคงมีความคิดความเชื่อในเรื่องบทบาททางเพศอยู่นั้น เหตุหนึ่งต้องมาจากสังคม คือ คนในสังคมและสื่อต่างๆ ที่คอยย้ำให้สตรีมีความคิดเช่นนี้ หรือปฏิบัติกับสตรีในทางที่แตกต่างกับผู้ชาย เช่น หน่วยงานที่ปฏิเสธรับสมัครพนักงานสตรี หรือการเลื่อนตำแหน่งและมอบหมายงานสำคัญให้ผู้ชายมากกว่าสตรี ทำให้เห็นว่าในสังคมยังมีความไม่เท่าเทียมอยู่ในเรื่องเพศ ถ้าสังคมสามารถลดอคติในเรื่องนี้ได้ สตรีจะมีโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพมากขึ้น

ตารางสรุปการยอมรับ และปฏิเสธสมมติฐาน

ในบทสรุปนี้ผู้วิจัยเห็นควรเสนอให้ช้คอีกครั้งในเรื่องสมมติฐานที่ว่าข้อใดได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธ โดยจะแสดงในรูปแบบตาราง ที่สามารถดูแล้วเข้าใจง่าย และรวดเร็วดังนี้

ตารางที่ 13

สมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาวิจัย	ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. ลักษณะด้านสถานภาพเศรษฐกิจและสังคมมีผลต่อความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร		
1.1 สถานภาพสมรสมีผลต่อความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร		/
1.2 การศึกษาหลังจบปริญญาตรีมีผลต่อความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร	/	
1.3 ระดับคะแนนตอนจบปริญญาตรีมีผลต่อความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร		/
1.4 ประสบการณ์การทำงานมีผลต่อความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร		/
1.5 รายได้มีผลต่อความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร	/	

สมมติฐานที่ตั้งไว้ในงานวิจัย	ยอมรับ	ปฏิเสธ
1.6 ภูมิหลังทางครอบครัวมีผลต่อความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร	/	
2. ความคิดความเชื่อในเรื่องบทบาทหน้าที่โดยธรรมชาติมีผลต่อความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร	/	
3. ความคิดความเชื่อในเรื่องบทบาททางเพศในการทำงานไม่มีผลต่อความต้องการจะก้าวขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร		/